

**YOUNG
ROTTERDAM**

**DYSLEXIEPROTOCOL
YOUNG ROTTERDAM**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Ondersteunende maatregelen	3
2.1 Onderbouw, leerjaar 1 en 2.....	3
2.2 Bovenbouw, leerjaar 3 en 4	4
2.3 Examens (SE (PTA) en CE)	4
Bijlage 1 Protocol beoordeling spelling dyslectici.....	5
Bijlage 2 Voorbeeld Dyslexiekaart van leerling 1e klas	6
Bijlage 3 Praktische tips en handreikingen docenten.....	7

1. Inleiding

Het protocol bevat afspraken m.b.t leerlingen met dyslexie en is een onderdeel van het schoolondersteuningsplan.

Doelgroep

De beschreven compenserende en dispenserende maatregelen zijn van toepassing voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring¹ en gelden voor alle vakken.

Doel

- Hoofddoel:
Deze maatregelen zijn bedoeld om ondersteuning te bieden aan leerlingen met dyslexie. Het hoofddoel is deze leerlingen zelfstandiger leren omgaan met de obstakels en uitdagingen die ze op hun weg tegenkomen. Ze leren hoe zij bij deze obstakels en uitdagingen hun sterke kanten kunnen benutten om uiteindelijk te komen tot de voor hen bestemde exameneisen.
- Subdoel:
 - Het leerproces optimaliseren.
 - Leerlingen strategieën aanbieden zodat zij met hun cognitieve vaardigheden een passende schoolloopbaan kunnen volgen en afsluiten.
 - Leerlingen gemotiveerd houden.

Remedial Teaching (RT) voor de leerlingen met dyslexie

Iedere 1e klasser of nieuw ingestroomde leerling met dyslexie wordt bij de start uitgenodigd door de RT'er. Besproken wordt welke hulpmiddelen de leerling mag en wil gaan gebruiken en welke hulp er wellicht nodig is. De leerling krijgt een **op maat gemaakte/ persoonlijke** dyslexiekaart (zie bijlage 2)

1^e klas leerlingen hebben de mogelijkheid om het hele eerste schooljaar begeleiding van de RT'er aan te vragen. Leerlingen uit de andere leerjaren kunnen op verzoek 1x per schooljaar RT aanvragen. In overleg wordt gekeken of wij de binnen de mogelijkheden van de school past. Wanneer de school kan voorzien in de hulpvraag kan er een traject gestart worden van min. 5 en max 10 lessen (20 min per les). Een tweede keer RT aanvragen is mogelijk mits er geen wachtlijst is, leerlingen die nog geen RT hebben gehad krijgen voorrang.

¹ Een officiële dyslexieverklaring moet afgegeven zijn door een GZ-psycholoog/orthopedagoog.

2. Ondersteunende maatregelen

Om gebruik te kunnen maken van extra faciliteiten, is het noodzakelijk dat de school een officiële dyslexieverklaring ontvangt met het onderliggende onderzoeksrapport.

Vervolgens bepaalt de RT-er welke maatregelen er voor de leerling ingezet mogen worden.

Mochten er gedurende de schoolloopbaan veranderingen nodig zijn zal er in overleg met de ondersteuningscoördinator een voorstel worden gemaakt die vervolgens goedkeuring dient te krijgen van directeur. Compenserende en dispenserende maatregelen zoals extra tijd, inzet software Intowords en het extra gebruik van een laptop.

Iedere leerling met dyslexie krijgt een dyslexiepas met daarop de faciliteiten waar de betreffende leerling recht op heeft. Deze kan op tafel gelegd worden wanneer het nodig is (toetsmomenten bv).

Young Rotterdam maakt gebruik van Intowords als voorleessoftware.

Voor een officieel onderzoek en remediëring verwijzen wij als school de ouder(s)/verzorger(s) en leerling door naarexternen, buiten de school.

2.1 Onderbouw, leerjaar 1 en 2

De hieronder genoemde compenserende en dispenserende maatregelen zijn op Young Rotterdam in te zetten en worden alleen gebruikt wanneer deze specifiek benoemd zijn in het onderzoeksverslag en/of wanneer dit door school nodig wordt geacht.

- Verlenging
 - Een leerling met een dyslexieverklaring heeft recht op extra tijd bij toetsen. Max 20% van de gestelde tijd. De toetsen in de lessen zijn erop gericht dat alle leerlingen binnen een lesuur de toets kunnen maken.
- Toetsen
 - Toetsen met veel leeswerk kunnen indien mogelijk mondeling worden afgenomen of mondeling herkansen.
- Afspraken voor de beoordeling van schriftelijk werk
 - Voor de beoordeling van schriftelijk werk wordt rekening gehouden met leerlingen met dyslexie. (zie bijlage 1).
- ICT- ondersteuning
 - Spellingscontrole en/of spraakondersteuning dmv voorleessoftware
 - Toetsen laten maken op laptop
- Schoolafspraken
 - Voor de docenten van Young Rotterdam zijn speciale schoolafspraken gemaakt (zie bijlage 3).

2.2 Bovenbouw, leerjaar 3 en 4

Compenserende en dispenserende maatregelen zijn alleen mogelijk wanneer deze specifiek benoemd zijn in het onderzoeksverslag of als de school het nodig acht (zie ook 2.1)

- Verlenging
 - Conform de afspraken heeft een leerling met een dyslexieverklaring recht op extra tijd (20% van de gestelde tijd).
- Afspraken voor beoordeling schriftelijk werk
 - In het derde leerjaar starten we met dezelfde normering zoals deze beschreven staat in het Examenbesluit SE (PTA) en CE.²
- ICT-ondersteuning
 - ICT-ondersteuning is mogelijk wanneer deze specifiek is benoemd in de verklaring en/of onderzoeksverslag
 - Na overleg met ouder(s)/verzorger(s), leerling en ondersteuningscoördinator wordt vastgesteld of het werken met de laptop meerwaarde heeft.

2.3 Examens (SE (PTA) en CE)

- Verlenging
 - De maximale verlenging is 30 minuten bij een toets van 2 uur.
- Afspraken voor beoordeling schriftelijk werk
 - De afspraken zijn conform het Examenbesluit SE (PTA) en CE.
- ICT-ondersteuning
 - ICT-ondersteuning is mogelijk wanneer deze specifiek zijn benoemd in het onderzoeksverslag.
 - Na overleg met ouder(s)/verzorger(s), leerling en ondersteuningscoördinator wordt vastgesteld of het werken met de laptop nodig is.
 - Ook het gebruik van auditieve ondersteuning wordt met leerling en ouder(s)/verzorger(s) besproken.
- Gebruik regelkaarten
 - Digitale woordenboeken, spelling- en grammaticakaarten zijn niet toegestaan; conform de afspraken in het Examenbesluit SE (PTA) en CE.
- Vrijstelling
 - Er mogen geen ontheffingen of vrijstellingen gegeven worden.
- Inspectie
 - Alle aanpassingen, inclusief tijdverlenging, worden gemeld worden bij de inspectie.

² Conform het besluit wordt alleen tijdverlenging toegestaan, maar zijn er geen aparte normeringen of wijze van afname van toetsen meer mogelijk.

Bijlage 1 Protocol beoordeling spelling dyslectici

Uitgangspunten voor alle secties

- Onherkenbaar gespelde woorden worden fout gerekend.
- Wanneer verkeerde spelling van een woord tot verandering van betekenis leidt, wordt dit woord fout gerekend.
- Indien dit tot aantoonbaar betere resultaten leidt, kan een leerling mondeling getoetst worden (bij een deel van de toetsen in de onderbouw). Voorwaarde hierbij is dat er naast de mondelinge overhoring, ook schriftelijk overhoord wordt. De cijfers van beide overhoringen worden vervolgens gemiddeld.
- Specifieke grammaticale onderdelen dienen correct te worden uitgevoerd.
Voorbeeld: Have i.p.v. has = niet correct;
- Een woord dat fonetisch is gespeld, wordt niet in alle gevallen fout gerekend. Dit is afhankelijk van de herkenbaarheid van het bedoelde woord en het soort toets.
- Fouten met betrekking tot (mede-)klinkerverdubbeling worden niet geteld.
Voorbeeld: Housses
- Fouten m.b.t. letterverdraaiing in vaste lettercombinaties worden niet geteld.
Voorbeeld: Huose, manoeuvreren
- Eenzelfde spelfout wordt maar 1 keer gerekend, ongeacht het aantal herhalingen van die fout. Dit geldt overigens ook voor niet dyslectische leerlingen.

Bijlage 2 Voorbeeld Dyslexiekaart van leerling 1e klas

Dyslexiekaart Young Rotterdam

Naam leerling:

Klas:

Algemeen

- afbeeldingen aantekeningen/bord
- toetsen/uitleg/handleiding in Arial 12, regelafstand 1,5
- leesbeurten vooraf aankondigen
- hulpmiddelen toestaan (spellinglijst, hulpkaart)
- gebruik laptop
- werken met L2S

Toetsen

- extra tijd
- aangepaste beoordeling spelling
- gebruik laptop
- werken met L2S

Extra afspraken gemaakt met leerling:

- wekelijks gesprekje met mentor tot herfstvakantie
- mag geluiddempende koptelefoon gebruiken tijdens zelfstandig werken in de les
- zit op rustige plek in klas

Leerling zorgt zelf voor:

- Schrijf bij toetsen de letter 'D' bovenaan je blaadje
- Vul je agenda goed in en plan je huiswerk
- Vraag om hulp als je het werktempo niet kunt bijhouden
- Kijk voor het huiswerk extra in Magister
- Maak gebruik van de aangeboden maatregelen
- Lees thuis iedere dag 10 minuten
- Maak gebruik van de aangeboden maatregelen

Bijlage 3 Praktische tips en handreikingen docenten

Algemeen

- Maak duidelijk aan klasgenoten dat het gebruik van extra faciliteiten geen voorrecht is maarnoodzaak.
- De leerling met dyslexie heeft een *Dyslexiepas* met alle afspraken en maatregelen.
- Overhoor indien mogelijk, mondeling en bespreek de toets na.
- Bied toetsen duidelijk en goed leesbaar aan, dus geen vergrotingen (wettelijk vastgesteld lettertype Arial 12, regelafstand 1,5).
- Geef extra tijd (20% van de normaal gestelde tijd).
- Bespreek de aanpak van het huiswerk.
- Heb positieve verwachtingen; benadruk waar de leerling goed in is en stel reële eisen aan het werk en werkhouding.
- Zorg voor succeservaringen en bespreek waar het succes aan te danken is.
- Geef positieve feedback, zodat de leerling gemotiveerd blijft.
- Laat de leerling een D boven de toetsen schrijven zodat de docent weet dat hij/zij dyslectisch is.

Lezen

- Geef geen onvoorbereide leesbeurt.
- Adviseer gesproken lesboeken en methodes (www.dedicon.nl) indien nodig
- Bied leesmateriaal aan in lettertype Arial 12

Nederlands en de moderne vreemde talen

Probeer geen 2 taalproefwerken op één dag te plannen.

- Geef bij de leerlingen van klas 1 en 2 bij een schriftelijke overhoring, indien nodig, een mondelinge herkansing aan.

Overige vakken

- Beoordeel de leerling op zijn vakinhoudelijke kennis en niet op spelling.

Contact tussen mentor, leerling, ouder(s)/ verzorger(s)

- Geef duidelijk aan wat de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) van school mogen verwachten.
Houd regelmatig contact.